

0	3	5	7	10	13	19	25	36	48	55	62	69	75	85	90	92	93	95	96	97	99	100
0	2	4	6	8	10	15	20	30	40	45	50	55	60	70	80	85	90	92	94	96	98	100

Perjantaina 16. marraskuuta 2012

MAASEUDUN TULEVAISUUS

7

UUTISET

MTK tyrmistyi S-ryhmän asenteesta

S-ryhmä arvosteli rajusti MTK:n viestintää keski- viikon kampanjasta. MTK katsoo S-ryhmän puu- kottavan selkään.

.....

SOK:n päivittäistavarankaupan valikoimajohtaja **Ilkka Alarotu** hyökkäsi MTK:ta vastaan torstain Helsingin Sanomissa. Alarotu toteaa lehdessä, että väärää tietoa levitetään taas.

Alarodun mielestä on har- haanjohtavaa verrata toisiinsa kaupan sianlihapaketin hintaa ja sianlihan tuottajahintaa, vaikka tuottajan saama pieni osuus olisi sinänsä oikea. Siinä jää kertomatta, mitä ketjussa tapahtuu välissä ja mistä hinta tulee.

Puheenjohtaja **Juha Mart- tila** MTK:sta pitää Alarodun kommentteja selkään puukot- tamisena.

”Verenpaine nousi juttua lukieessa.”

Torstaina S-ryhmä jo pyrösi puheitaan. Marttilan mielestä linjamuutos tarjoaa hyvän läh- tökohdan jatkokeskusteluille.

Marttilan mukaan arvostelua on kuultu ennenkin ja juuri S-ryhmästä, mutta puheet ovat koventuneet.

Marttilan mukaan viesti on selvä: ”Viiljelijällä ei ole oikeut- ta puhua tuottajahinnoista ja niiden tasosta. Kauppaa ei

kiinnosta, miten maataloudella menee tai miten tuotanto kan- nattaa.”

Syntipukin roolia MTK ei aio ottaa.

Marttila katsoo, että järjestö on puhunut asiaa ja kertonut faktoja siitä, mikä on ollut maa- talouden kannattavuuskehitys ja miten viljelijän osuus on ku- tistunut.

”Emme ole epäilelusti moit- tineet kauppaa. Myös kilpailu- viranomaiset ovat todenneet kauppatavoissa korjattavaa, siellä ei toimita oikein”, Mart- tila katsoo.

Kilpailulaki hiertää?

Marttila arvelee S-ryhmän ulostulon kytkeytyvän kilpai- lulin uudistamiseen, jolla kaup- pan suureksi paisunutta valtaa yritetään suitsia.

”Kauppa on valjastanut vä- kensä lobbaamiseen, ja MTK:n kampanja osui huonoon het- keen”, hän sanoo.

Marttila epäili aluksi kilpai- lulin uudistamistarvetta.

”Kaikkia ongelmia se ei ratkaise, mutta viimeistään nyt nähtiin, että lainsäätäjä on oikealla asialla. Ei kauppa muu- toin ärähtäisi näin rajusti”, hän sanoo.

Hän arvioi, että S-ryhmän herkkyy- s voi johtua siitä, että se on määräävässä markkina- ase- massa jo nykyisen lain mukaan.

”Ketjun pitäisi olla kilpailu- viraston luupin alla jatkuvasti.”

MTK on vaatinut reilun kaupan asiamiestä. Marttila mukaan asiamies tarvitaan ja hänelle riittävän järeät aseet puuttua asioihin.

Kuluttajat puolella

Marttila on ilahtunut ruoka- taistelun saamasta vastaanotos- ta. Yhtä säröä lukuun ottamatta sitä voi pitää erinomaisen on- nistuneena.

”Väkeä on ollut hirveän pal- jon liikkeellä ja tuottajat ovat saaneet vahvan tuen kuluttajil- ta. Järjestökin on saanut kam- panjasta rutkasti lisää virtaa.”

Marttilan mukaan ymmär- rystä on tullut laajalti ja torstai- na aamulla ihmiset keskusteli- vat rautatieasemalla siitä, miten vähän tuottaja saa.

”Ihmiset vakuuttivat, että olette 100-prosenttisesti oi- kealla asialla ja jatkakaa taiste- lua.”

Helsingin Narinkkatorilla oli useita kansanedustajia kes- kustelemassa ihmisten kanssa, eivät ostamassa halpaa ruokaa.

”Toivottavasti viesti meni perille myös päättäjille, jotta tuottajien heikkoon asemaan saadaan korjausta. Kansalais- ten tuki on takana.”

Munat räikein esimerkki

Kehitys on ollut kaikissa tuot- teissa huono. Ruuan hinta nousee, mutta viljelijän saama osuus kutistuu.

Marttilan mielestä räikein esimerkki on kananmunissa.

”Munien hinta on noussut kaupassa lähes euron kilolta, mutta tuottajalle korotuksesta on riittänyt vain murusia, vaika hinnan nostoa perustellaan häkkikiellon takia nousseilla kuluilla.”

Sianlihan tuotantokustan- nukset räjähtivät kesällä, mutta teollisuuden ja kaupan pitkien

JAANA KANKAANPÄÄ

Kauppaa ei kiinnosta, miten maataloudella menee tai miten tuotanto kannattaa, MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila lataa.

sopimusten takia tuottajajahin- toihin ei ole saatu korjausta. ”Muutaman sentin koro-

tukset itkettävät. Ne eivät auta mitään”, hän toteaa.

”Akuuttiin lihakriisiin pitää

löytää ratkaisu nopeasti ja avata sopimukset kesken kauden. Ke- vääseen asti ei voida odottaa”, hän lisää.

Kaupan uppiniskaisuus ih- metyttää Marttilaa, sillä halpaa lihaa ei ole saatavilla missään.

”Muutaman kuukauden tuloksen takia ollaan kokonai- nen ala ajamassa alas. Arvot ja toimintamallit ovat pahasti pielessä.”

Marttilan mukaan kaikkia tarvitaan, myös innovatiivista kauppaa. Tuottajat eivät pelkää kilpailuttamista, kunhan peli- säännöt ovat reiluja. MTK jat- kaa kampanjaa, vaikka ei ehkä yhtä näkyvästi.

”Kuluttajille pitää pystyä kertomaan, miksi suomalainen ruoka on tuontia parempaa. Se tarkoittaa vastuullisuutta, terveellisyyttä ja turvallisuutta. Tuote ei ole sama ja sen osoit- tamisessa riittää työsarkaa”, Marttila kertoo.

VEIKKO NIITYMÄA

» Torstaina aamulla ihmiset keskus- telivat rautatiease- malla siitä, miten vähän tuottaja saa.«

JUHA MARTTILA

TAUSTA

Epäreilu jako

Viiljelijöiden etujärjestöt MTK ja SLC myivät keski- viikkona kymmenellä paikka- kunnalla ruokaa sillä hinnalla, jonka tuottajat siitä saavat. Esimerkiksi kilon pussi perunaa maksoi 10 senttiä. Kaupassa sen hinta on keski- määrin 75 senttiä. **Kampanjan tavoitteena** oli tuoda kuluttajille konkreet- tista tietoa siitä, kuinka suuri osa elintarvikkeiden hinnasta

päätyy viljelijälle ja kuinka paljon muut elintarvike- ketjussa saavat.

Järjestöjen mukaan tuottajille aiheutuneet tuotantokustannukset ovat nousseet ja tuottajan osuus kuluttajahinnasta on pienen- tynyt.

Samalla yhä suurempi osa uluttajahinnasta jää kaupalle ja teollisuudelle.

KARI SALONEN

Helsingin Narinkkatorin vilskettä.

Palaute valta-osaltaan myönteistä

MTK:n verkkosivuilla kävi tapahtuman ansiosta kuhina. Sivuilla oli tiistain ja keskiviikon aikana 64 000 kävijää.

Myös sosiaalisessa mediassa asiasta käytiin vilkasta keskustelua. MTK:n Facebook-sivuilla oli tiistaina ja keskiviikkona 10 000 kävi- jää, MTK:n viestintäjohtaja **Klaus Hartikainen** kertoo.

Hämeenlinna

Koko Hämeenlinnan kävelykatu oli keskiviikkona tupaten täynnä ihmisiä. Uskomaton menestys.

Paikalla olleille viljelijöille vakuutettiin, että oikealla asialla olette.

Toiminnanjohtaja Jukka-Pekka Kataja, MTK-Häme

Jyväskylä

Väkeä tuli enemmän kuin ikinä uskallettiin odottaa. Tavara loppui kesken alle tunnissa. Pääosa ihmisistä kyllä ymmärsi, mistä tapahtumassa on kyse.

Toiminnanjohtaja Juha Lappalainen, MTK-Keski-Suomi

Kuopio

Väki ihmetteli Kuopion torilla, että näinkö vähän tuottajan osuus on. Väki halusi tietää, mistä voi ostaa, että voi vaikuttaa. Savon Sanomien pääkirjoittaja vetosi, ettei viljelijöiden saa antaa kuolla sukupuuttoon.

Projektipäällikkö Sirpa Lintunen, MTK-Pohjois-Savo

Seinäjoki

Myytävä loppui lyhyeen, sillä torilla oli väkeä järjettömän paljon. Torin laitaan oli pystytetty iso taulu, jossa kerrottiin tuottajan saamasta osuudesta. Moni palasi kyselemään, voiko teollisuuden ja kaupan osuus olla noin iso.

Järjestöagologi Hanna Helander, MTK-Etelä-Pohjanmaa

Tampere

Etukäteen pelkäsin, että tämä kääntää kuluttajat tuottajaa vas- taan. Pelko oli täysin turha: moni ymmärsi vasta nyt, että tuottaja maksaa saamastaan hinnasta vielä kaikki kulutkin. Tapahtuman lopuksi paikalla olleet antoivat aplodeja.

Projektikoordinaattori Päivi Fallström MTK-Pirkanmaasta.

Helsinki

Ihmiset olivat ihmeissään, miten pieni tuottajan osuus on. Sitä pidettiin epäoikeudenmukaisena ja vaadittiin, että asialle pitää tehdä jotain. Kuluttajilta tuli erittäin myönteistä palautetta.

JUHANI REKU
VEIKKO NIITYMÄA

”Sehän on pilkkahinta”

Tiedotusvälineet seurasivat keskiviikkona verkkosivuillaan ah- kerasti ruuan tuottajahintaista myyntiä kampanjapaikkakunnilla. Hinnat hämmensivät ostajia. Jyväskylässä ruoka jaettiin ilmaiseksi, koska vaadittua myyntilupaa ei tuottajilta löytynyt.

”Jos on todellista, että tuottajat niin vähän saa, sehän on pilkka- hinta. Eihän sillä pysty ruokkimaan edes elukoita.”

Sirpa Turhanen Savon Sanomien verkkolehdessä

”Jos katsoo lukuja, niin onhan tuottajan saama hinta ihan törkeä. He joutuvat kuitenkin tekemään niin paljon töitä.”

Vesa Hagström Helsingin Sanomien verkkolehdessä

”Toki kaikkien pitäää elää työllään, mutta raha voisi jakautua tasaisemmin.”

Helena Paloposki Aamulehden verkkolehdessä

”Tiedän, kuinka työlästä maanviljely on. Minusta on järkyttävää, kuinka paljon väliporras vie välistä.”

Pirkko Lämätta Etelä-Saimaan verkkolehdessä

”Tempaus aiheutti Tampereen keskustorille jättämisen jonon.”

Satakunnan Kansa

”Paikalla olleen Keskisuomalaisen toimittajan Eeva Salmisen mu- kaan Kävelykadun Kompassilta sai ruokaa ilmaiseksi, sillä ruualle ei ollut myyntilupaa.”

Keskisuomalainen

”Oikealla asialla viljelijät. Heidän osuutensa on naurettavan pieni. Mikä kansanliike voisi pysäyttää näiden kahden kaupparyhmän ylivalan.”

Rjabinä KS:n verkkokeskustelussa

”Tori oli kuin nuijalla lyöty. Jonot olivat hirveän pitkät, ja toinen mokoma oli ihmettelijöitä, torilta kerrottiin.”

Karjalainen

”Helsingin Narinkkatorilla oli kello 11 aikoihin ainakin 500-metri- nen jono, joka kiersi koko torialueen.”

Ilta-Sanomat

Ylivieska

Reijo Sakko piti viljelijän perunasta saamaa hintaa aivan liian pienenä. Ruisleivän sai halvem- malla kuin muovikassin.

”Tietysti viljelijän pitäisi saada enemmän”

YLIVIESKA (MT)

”Mitä hullua! Kyllä 25 senttiä perunapussista on liian vähän. Tietysti viljelijän pitäisi saada enemmän”, arvioi perunan hin- taa ja viljelijän saamaa korvausta **Reijo Sakko** Ylivieskassa. Hän ja sadat muut kävivät ostamassa ruokaa viljelijän hinnalla.

Sakko sanoi tehneensä työ- uransa lihanleikkaajana, joten ruokatuo- tanto oli jollakin tavall- a tuttua.

”Tekijälle kuuluu kunnollinen korvaus”, oli hänen arvionsa.

Ylivieskan kauppatorille oli kertynyt jonoa jo hyvissä ajoin ennen halpamyynnin alkamista. **Päivi Rahja** ja **Esa Tuura** Kala- joelta saivat myytyä 100 pussia perunaa 13 minuutissa.

”Aika monet sitä hintaa ih- mettelivät eivätkä kaikki ha- lunneet vaihtorahaa takaisin”, Tuura kertoi.

Paljon kauemmin ei mennyt 200 lihapaketin ja 200 sievi- läisen leivän myynnissä. **Päivi Huhtala** ja **Linda Pärus** myivät

leipää tunnuskella ”ruisleipä 15 senttiä, muovikassi 20 senttiä”. ”Hyvä vastaanotto saatiin. Luulen että monet jäivät ajat- telemaan, mikä on viljelijälle oikeasti kuuluva osuus”, Pärus sanoi.

”Aika oudolta tuntui myydä leipää 15 sentillä ja antaa 20 sen- tin rahasta 5 senttiä takaisin”, Huhtala totesi.

Muutamat leivän ostajat oli- vat tosin yrittäneet vielä tinkiä 15 sentin hinnasta, mutta he taisivat olla huumorimiehiä. Paljon enemmän oli niitä, jotka eivät halunneet maksaa euroa vähempää.

”Paras MTK:n kampanja”

Ylivieskan tempaus toteutet- tiin viiden tuottajayhdistyksen voimin. Ylivieskan yhdistyksen sihteeri **Jaana Rytkönen** oli kampanjaan erittäin tyytyväi- nen.

”Paras MTK:n kampanja, missä minä olen ollut mukana. Näkyvyyttä ja huomiota saatiin

runsaasti”, hän totesi ja viittasi pitkänä kiemurtelevaan ruoka- jonoon.

”Luulen, että sanoma mee- nee perille tällä tavalla paljon paremmin kuin mielenosoitus- marssilla. Ainakin julkisuus oli nyt myönteisempää.”

Monet totesivat suoraan, ett- eivät he voi ostaa ruokaa näin halvalla. Yksi näistä oli Oulaist- en maaseutuasiamies **Keijo Pylväs**, joka oli tullut torille kannatuksen vuoksi.

”Viljelijöille kuuluisi reilumpi osuus ruuan hinnasta.”

JOUKO RÖNKKÖ

Esa Tuura (vas.) Kalajoelta myi 100 pussia perunaa 13 minuutissa.